

Пилипенко Любомир, Тивончук Олена. Розвиток методики формування управлінської бухгалтерської звітності в системі корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Випуск 2. С. 61-70.

DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.02.061>

УДК 657.6:005.7

JEL Classification M14, M41

Пилипенко Любомир

д.е.н., доцент

професор кафедри обліку та аналізу

Національний університет «Львівська політехніка»

Львів, Україна

E-mail: liubomyr.m.pylypenko@lpnu.ua

Тивончук Олена

к.е.н., доцент

доцент кафедри обліку та аналізу

Національний університет «Львівська політехніка»

Львів, Україна

E-mail: olena.i.tyvonchuk@lpnu.ua

РОЗВИТОК МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація

Вступ. Ефективність управління значним чином залежить від якості його інформаційного забезпечення. Публічна фінансова звітність через недоліки її методології та обмеження повноти неспроможна задовольнити інформаційні потреби менеджерів. Ще більше ця проблема загострена у корпоративних структурах з багаторівневими системами управління та багатограними інформаційними потребами менеджерів, що актуалізує необхідність розроблення та запровадження систем управлінської звітності.

Методи. У процесі дослідження використано методи порівняння, аналізу, узагальнення, аналогії, класифікації.

Результати. Встановлено, що управлінська звітність корпорацій повинна виконувати принаймні дві функції – інструмента інформаційного забезпечення менеджерів та засобу контролю результатів діяльності і виконання бюджетів корпорацій. Для дослідження сутності управлінської звітності проведено її класифікацію. Визначено перелік характеристик управлінської звітності, а також якісних критеріїв інформації, наведеної в ній. Наведено ключові відмінності управлінської звітності від публічної фінансової звітності. Проаналізовано підходи до формування складу управлінської звітності та її наповнення. Встановлено, що ця звітність має формуватись у розрізі сегментів і видів діяльності за кожним центром відповідальності. Обґрунтовано етапи формування управлінської звітності та етапи її впровадження в корпоративних утвореннях. Вказано основні критерії ефективності цієї звітності.

Перспективи. Перспективи подальших наукових досліджень за цією тематикою пов'язані з розробленням та удосконаленням конкретних форм управлінської звітності.

Ключові слова: управлінська звітність, корпоративне управління, види звітності, критерії звітності, формат звітності.

Вступ.

В системі бухгалтерського обліку корпорацій продукується чимало інформації для широкої сукупності стейкхолдерів. Значний обсяг цієї інформації у формі звітності різних видів (фінансової, податкової, статистичної, нефінансової, інтегрованої тощо) призначений для зовнішніх щодо

корпорацій її користувачів. Таку звітну інформацію формують, як правило, на основі інституційно затверджених регламентацій – національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності, податкового законодавства тощо. Однак, за своїм змістом і обсягом така інформація не спроможна задовольнити інформаційні потреби менеджерів корпорацій, що обумовлює необхідність формування в системі їх бухгалтерського обліку ще й управлінської звітності.

Складна організаційна структура корпорацій обумовлює необхідність побудови системи управлінської звітності, зорієнтованої на багатогранні та динамічні інформаційні потреби менеджерів різних рівнів управління. Водночас, формат такої звітності має бути гнучким і адаптивним, тобто придатним для налаштування відповідно до особливостей діяльності корпорацій та змінних умов середовища їхнього функціонування. З огляду на те, що управлінська звітність містить непублічні дані (комерційну таємницю), інформація про неї не є загальнодоступною, що актуалізує доцільність проведення наукових досліджень з метою узагальнення кращих практик формування управлінської звітності та вироблення пропозицій щодо оптимальних її форматів та методики складання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблеми формування управлінської звітності підприємств ставали об'єктом дослідження в наукових працях багатьох науковців, зокрема, Р.М. Воронка, А.Г. Загороднього, С.Я. Король, С.А. Кузнецової, П.О. Куцика, М.М. Матюхи, К.Є. Нагірської, Л.В. Нападівської, Г.О. Партин, Т.М. Писаренко, І.Б. Садовської, Н.В. Семенишеної, Л.В. Чижевської, А.І. Ясінської та багатьох інших. З цієї чи дотичної тематики С.Л. Ложкіна захистила докторську дисертацію, а Н.В. Семенишена, М.О. Любимов та Н.Т. Кулікова – кандидатські. Однак, через непублічність практики формування управлінської звітності проблема розроблення ефективного її формату та методики складання залишається невирішеною.

Мета.

Мета статті полягає в дослідженні методики формування управлінської звітності в системі управління корпорацій з урахуванням сучасних особливостей їхнього функціонування.

Методологія дослідження.

Дослідження проведені з використанням загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання: порівняння, аналізу, узагальнення, аналогії, класифікації. Наукові пошуки базуються на результатах досліджень українських і чужоземних науковців з предметної сфери знань управлінського обліку та корпоративного управління.

Результати.

Сутність поняття «управлінська звітність» неодноразово ставала предметом досліджень в наукових працях. Результати аналізу підходів до трактування управлінської звітності, наведені у працях [4, 6, 14-18], свідчать, що найлаконічніше, проте достатньо повно з погляду представлення сутності це поняття визначено у термінологічному словнику: «управлінська звітність – внутрішня звітність, передбачена наказом про облікову політику підприємства, основна мета якої полягає у наданні оперативної релевантної інформації відповідно до потреб управлінського персоналу підприємства» [3, с. 216]. На відміну від зовнішньої звітності, зокрема фінансової, управлінська звітність не є публічною, вона призначена виключно для керівництва корпорацій і містить інформацію, яка здебільшого становить комерційну таємницю.

В інформаційному забезпеченні управління корпорацією управлінська звітність виконує як мінімум дві функції:

- 1) інструмента інформаційного забезпечення менеджерів – ця функція спрямована на

задоволення потреб менеджерів в інформації, необхідній для прийняття управлінських рішень;

2) засобу контролю результатів діяльності корпорації та виконання планів (бюджетів) – дає змогу встановити рівень результативності діяльності корпорації загалом та її структурних підрозділів зокрема.

Для кращого розуміння сутності управлінської звітності доцільно визначити її види. Управлінську звітність класифікують за багатьма ознаками. Узагальнення підходів українських науковців до класифікації управлінської звітності наведено на рис. 1.

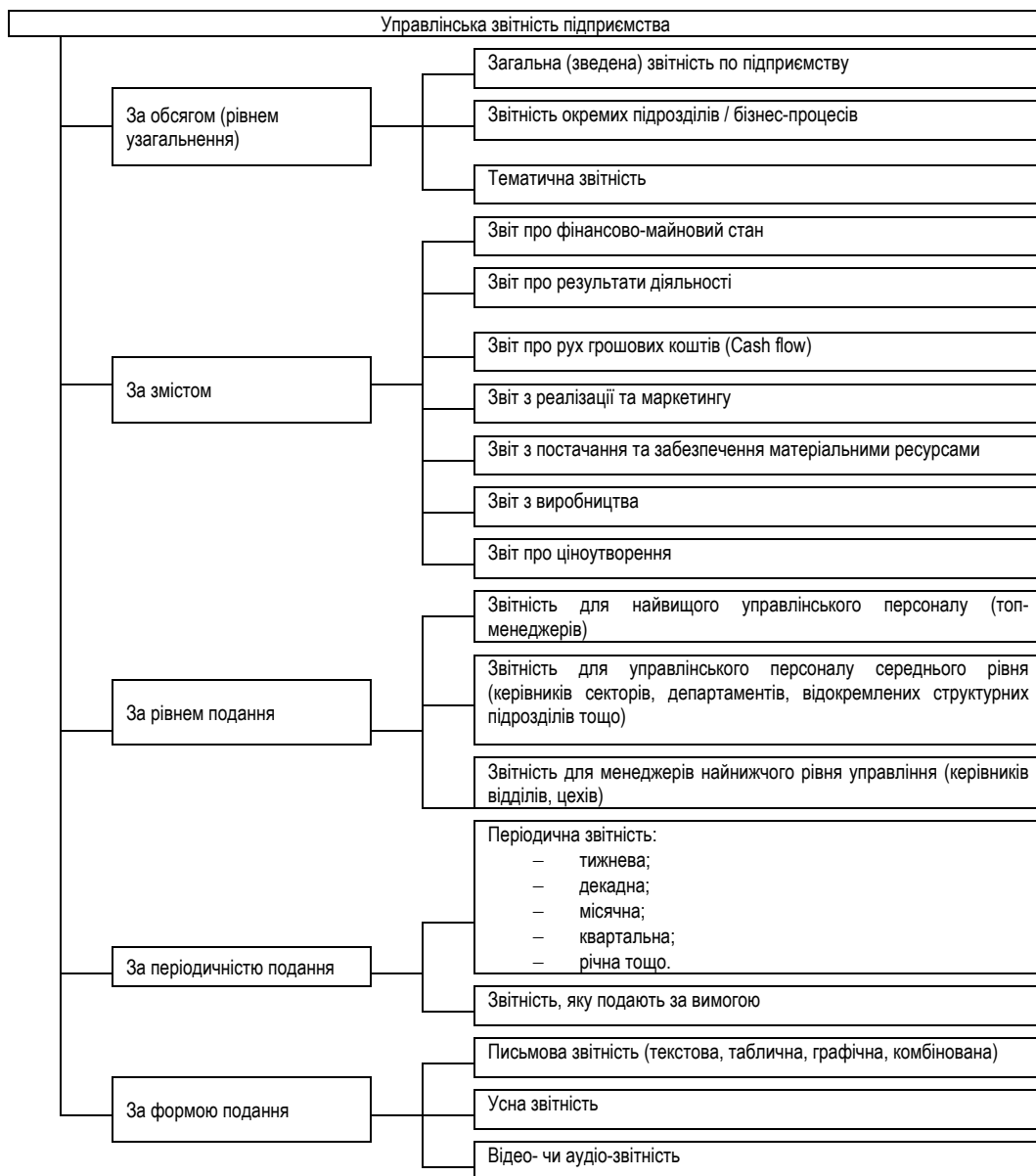

Рис. 1. Класифікація управлінської звітності підприємства (узагальнено авторами на основі [7, 10, 16, 18])

Управлінську звітність, яку складають в системі бухгалтерського обліку, називають бухгалтерською. Фактично така звітність ґрунтується на даних управлінського обліку підприємства і є заключним його етапом, що передбачає узагальнення облікової інформації. Таким чином, управлінській бухгалтерській звітності притаманні більшість характеристик управлінського обліку, а саме:

- управлінська звітність не є обов'язковою, необхідність її складання і подання визначає керівництво підприємства;
- ця звітність не регламентується жодними стандартами;
- може містити інформацію, яка є комерційною таємницею підприємства;
- не має чітких форм та звітних періодів, форми і періодичність подання можуть змінюватись з урахуванням інформаційних потреб менеджерів;
- характеризує не лише внутрішнє, але й зовнішнє середовище підприємства;
- може містити не лише ретроспективну чи поточну, але й перспективну (прогнозу) інформацію тощо [10].

Зважаючи на те, що управлінська звітність не є регламентованою жодними стандартами чи імперативними документами, то немає і єдиних принципів, на яких вона ґрунтується. Та незалежно від суб'єкта складання і користувача управлінської бухгалтерської звітності, для забезпечення належного рівня її корисності сама звітність та наведена в ній інформація повинна відповідати певним вимогам чи якісним критеріям (табл. 1).

Таблиця 1. Якісні критерії управлінської звітності та інформації, наведеної в ній

Якісні критерії управлінської звітності та її інформації	Характеристика критеріїв
Цілеспрямованість	Зорієнтованість звітності на задоволення конкретних інформаційних потреб вузького кола користувачів – визначеної групи менеджерів корпорації
Стислість	Інформація має бути чіткою, не містити нічого зайвого щоб не концентрувати увагу користувача на несуттєвих моментах чи показниках, які не стосуються її мети й призначення
Достовірність і об'єктивність (надійність)	Інформація не повинна містити помилок, суттєвих пропусків, перекручування чи упередженого ставлення
Своєчасність	Звітність повинна подаватись у терміни, які забезпечують вчасне прийняття ефективних управлінських рішень
Адресність	Звітність готують і подають лише визначеному переліку користувачів, що зумовлює безпосереднє врахування їхніх інформаційних потреб, а також забезпечує необхідний рівень конфіденційності
Повнота	Інформація повинна повністю характеризувати явища чи об'єкти, які вона репрезентує
Доцільність і релевантність (суттєвість)	Інформація звітності повинна бути корисною при прийнятті управлінських рішень
Гнучкість (адаптованість, варіативність)	Формат звітності повинен бути придатним до коригування при зміні інформаційних запитів користувачів чи суттєвих умов діяльності підприємства
Зіставність	Звітність повинна забезпечувати можливість порівняння інформації за різні періоди, зіставлення з плановими показниками тощо
Доступність	Інформація звітності повинна бути зрозумілою її користувачам
Економічна доцільність	Дохід від використання інформації, наведеної у звітності, має бути більший від затрат на її підготовку і подання тощо
Інтегрованість (методологічна єдність)	Методологічно обґрунтована можливість формування управлінської звітності на основі єдиної інтегрованої системи бухгалтерського обліку корпорації та її кореляції і змістовного поєднання з іншими видами бухгалтерської звітності

Примітка: узагальнено та розвинуто авторами на основі [7, 8, 13, 16, 18]

Варто звернути окрему увагу на останній критерій управлінської звітності – інтегрованість (методологічна єдність). На перший погляд, забезпечити дотримання цього критерію доволі важко, зважаючи на істотні недоліки сучасної бухгалтерського методології, регламентованої міжнародними і національними системами стандартизації (неспроможність об'єктивного представлення в обліку інтелектуального та природного капіталу тощо, детальніше вони розкриті у [11]). Зрештою,

управлінську звітність можна сформуванати і без дотримання критерію інтегрованості – з використанням двохкругових систем бухгалтерського обліку. Однак, з урахуванням масштабів діяльності корпорацій, їхніх організаційних структур та необхідності забезпечення прозорості звітності й управління, застосування двохкругових систем обліку щонайменше неефективне, а з погляду акціонерного і суспільного контролю може розглядатися неприпустимим.

Управлінська звітність як завершальний етап управлінського обліку тісно змістовно і методологічно пов'язана з ним. Управлінський облік переважним чином спрямований на інформаційне забезпечення управління витратами корпорації. Як наслідок, його основними об'єктами є витрати, доходи і фінансові результати. Тому управлінська бухгалтерська звітність (особливо та, яку подають найвищому управлінському персоналу – топ-менеджменту корпорації) здебільшого відображає інформацію про витрати, доходи, прибутки чи збитки корпорації. До найпоширеніших видів управлінської бухгалтерської звітності належать Звіт центрів витрат з виконання кошторису, Звіт про виконання плану виробництва підрозділу, Звіт про внесок підрозділу у загальний фінансовий результат, Баланс, Звіт про прибутки і збитки, Звіт про рух грошових коштів (Cash flow). Водночас, практика формування управлінської звітності засвідчує, що фінансові (аналогічні до форм публічної фінансової звітності) її компоненти мають певні істотні відмінності від звітності зовнішньої, а саме:

- управлінська бухгалтерська звітність може складатись не лише в національній валюті, але й в іноземній;

- ця звітність може містити об'єкти, які не відображені ні у публічній фінансовій звітності, ні в системі фінансового обліку, зокрема інтелектуальні активи й інтелектуальний капітал, умовні зобов'язання тощо;

- в оцінюванні активів і зобов'язань перевагу надають справедливій вартості, а не історичній собівартості;

- чимало об'єктів фінансового обліку в управлінській звітності можуть набувати кардинально іншого змісту (наприклад, кредиторські чи інші зобов'язання перед мажоритарними інвесторами можуть подаватись як субординований борг чи додатково залучений капітал тощо);

- управлінська бухгалтерська звітність може мати вищий рівень деталізації, навіть містити деякі аналітичні дані;

- активи, зобов'язання, господарські операції відображають у розрізі фактичних, а не формальних бенефіціарів (вигодонабувачів) чи осіб, які їх контролюють тощо.

Формування управлінської звітності, як правило, здійснюють в розрізі сегментів, видів діяльності. Тому, якщо баланс за П(С)БО чи МСФЗ складають з урахуванням ліквідності та платоспроможності, то управлінський баланс, на думку Ложкіної С.Л., доцільно формувати за видами діяльності:

- інвестиційної – репрезентованої інформацією про основний капітал (активи і зобов'язання, які виникли в ході інвестиційної діяльності – необоротні активи, зобов'язання за придбаними необоротними активами тощо);

- операційної – відображеної за показниками поточного оборотного капіталу (запаси, дебіторська заборгованість (вимоги), кредиторська заборгованість) та грошових засобів;

- фінансової – розкритої за даними про власний капітал і запозичення [7].

Водночас, основною відмінністю управлінського звіту про прибутки і збитки від звіту про фінансові результати згідно з МСФЗ є наявність додаткових показників, не передбачених стандартами, таких як EBITDA та інших, а також визначення фінансового результату від кожного виду (сегменту) діяльності чи підрозділу [7].

Розвиток сучасної глобальної економіки зумовив істотне розширення інформаційних потреб менеджерів, що вимагає розширення формату управлінської звітності. На думку науковців й експертів, сучасний формат управлінської звітності, крім вище вказаних форм, повинен охоплювати:

- Звіт про оцінку майбутніх витрат;

- Звітність щодо трансферного ціноутворення;
- Звіт про управління вартістю підприємства;
- Звіт про виконання стратегії (збалансована система показників);
- Звіт про управління корпоративною культурою;
- Соціально-екологічну звітність;
- Звіт про управління ризиками тощо.

Деякі з указаних компонентів репрезентуються і зовнішньою публічною звітністю корпорації. Зважаючи на те, що певна інформація з них (про результати (наслідки) прийняття екологічних і соціальних рішень тощо) істотним чином впливає на формування іміджу підприємства, управлінська звітність повинна випереджувати зовнішню, що дасть змогу своєчасно виявити проблемні моменти та вжити заходи щодо їх усунення, послаблення чи підготуватись до реакції суспільства чи ринку.

Процес формування управлінської бухгалтерської звітності включає чотири етапи (рис. 2).

Способи виконання першого етапу залежать від типу організації облікової системи корпорації. При двохкруговій (автономній) системі бухгалтерського обліку відбір даних для формування управлінської звітності можуть здійснювати як з первинних джерел інформації, так і з інших облікових підсистем (фінансового, податкового, оперативного чи статистичного обліку). При інтегрованій системі бухгалтерського обліку дані для підготовки звітності відбирають безпосередньо з інформаційної системи, або із зовнішніх джерел, якщо потрібних даних в системі ще немає. Однак, як зазначено вище, пріоритетом для корпоративних організаційних структур має бути формування і використання інтегрованих систем бухгалтерського обліку.

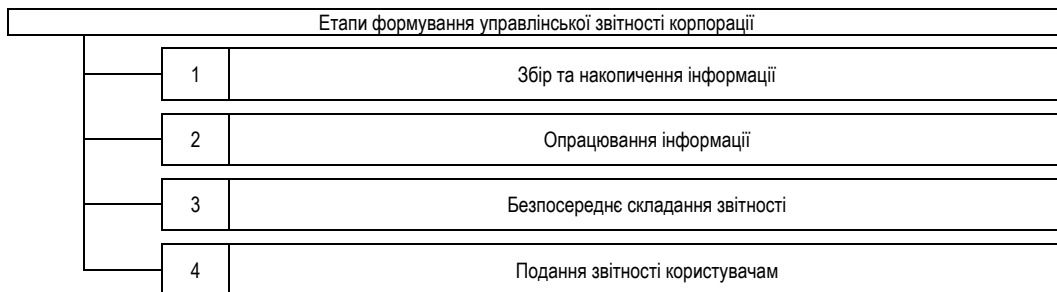

Рис. 2. Етапи формування управлінської звітності корпорації

Опрацювання інформації передбачає її групування, зведення, рекласифікацію та трансформацію (якщо здійснюється відбір згрупованої інформації з інших інформаційних підсистем), оцінювання відповідно до заданих критеріїв. Безпосереднє складання звітності пов'язане із узагальненням опрацьованої інформації шляхом перенесення її у визначенні форми звітності. Подання управлінської звітності здійснюють у визначені користувачами терміни в письмовій чи усній формі, безпосередньо чи засобами електронного (телекомунікаційного) зв'язку.

Потенціал ефективності (корисності, релевантності) управлінської звітності корпорації залежить не лише від методики її формування та якості виконання відповідних обліково-звітних процедур, він закладається ще на етапі впровадження цієї звітності. За результатами опрацювання наукових праць, зокрема [6, 12], можна зробити висновок, що найдоцільнішою на сьогодні формою організації управлінської звітності в корпорації є її побудова за центрами відповідальності. Впровадження управлінської звітності у корпорації здійснюють за такими етапами (рис. 3):

Зважаючи на те, що управлінська звітність не регламентується жодними стандартами чи іншими нормативними документами, для впорядкування процедур складання та забезпечення ефективності цієї звітності розробляють відповідні корпоративні стандарти. Корпоративні стандарти управлінської звітності повинні містити інформацію про суб'єктів і об'єкти звітності, методики і

техніки її підготовки, терміни подання тощо.

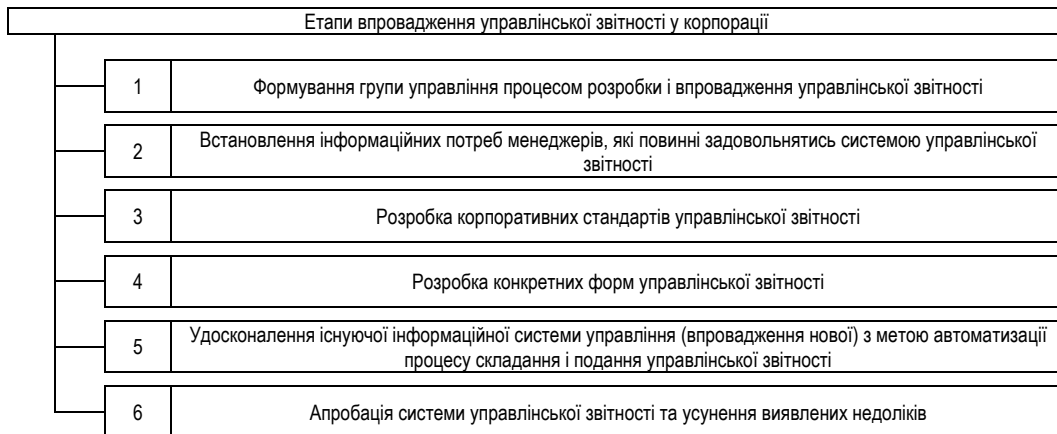

Рис. 3. Етапи впровадження управлінської звітності у корпорації

Примітка: розвинуто авторами на основі [7, 12]

У процесі впровадження управлінської звітності, як правило, виявляють чимало недоліків існуючої системи управління корпорацією та підсистеми її інформаційного забезпечення. Тому цей процес (як правило, на п'ятому етапі) може супроводжуватись і іншими заходами організаційного характеру, а саме:

- удосконалення організаційної структури корпорації та її фінансової архітектури і виділення центрів відповідальності, місць виникнення витрат, організаційних і звітних сегментів;
- удосконалення облікової політики підприємства;
- створення підрозділу з підготовки управлінської звітності та регламентація його діяльності;

- покращення системи документування і документообігу тощо.

Основними критеріями ефективності управлінської звітності є:

- задоволення інформаційних запитів менеджерів підприємства;
- відображення показників реалізації стратегії підприємства;
- реагування на динаміку зовнішнього середовища;
- забезпечення можливості прогнозування ефективності управлінських рішень;
- використання крім національної валюти й інших грошових вимірників (іноземних валют, електронних грошей);
- врахування ризиків при прийнятті управлінських рішень;
- можливість адаптації до вимог користувачів тощо.

Висновки і перспективи.

Управлінська звітність є основним інструментом інформаційного забезпечення управління корпораціями. До важливих переваг цієї звітності належить те, що в її системі може бути вирішено чимало недоліків публічної фінансової звітності – більшість обмежень, встановлених імперативно (наприклад, неможливість відображення в системі обліку і звітності інтелектуальних активів, створених власними силами тощо) чи через брак доступу до інформації (у публічній звітності не розкривають інформацію, яка є комерційною таємницею – обмеження критерію повноти звітності) можуть бути зняті. Більш того, на відміну від звітності публічної, управлінська звітність призначена для вузького кола користувачів, що дає змогу максимально адаптувати її формат до їхніх

інформаційних потреб. Водночас, для забезпечення ефективності цієї звітності її побудова і формат мають відповідати низці якісних критеріїв, а її впровадження у корпоративних структурах вимагає стандартизації відповідних обліково-звітних процедур, а також може потребувати удосконалення чи перебудови організаційної структури, фінансової архітектури та низки бізнес-процес корпорацій.

Список використаних джерел

1. Воронко Р.М. Управлінська звітність в системі внутрішнього контролю. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2016. Вип. 3. С. 85-96.
2. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Фінансова та управлінська звітність вітчизняних підприємств. *Економіка і організація управління*. 2020. № 1 (37). С. 49-59.
3. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О., Пилипенко Л.М. Облік і аудит: термінологічний словник : 2-ге вид., доопр. та доп. Львів : Видавництво Львівської політехніки; ПП НВФ «Біарп», 2012. 632 с.
4. Король С.Я. Управлінська звітність: сутність і алгоритм формування. *Бізнесінформ*. Харків, 2014. № 7. С. 325-331.
5. Кузнецова С.А. Інтегрована управлінська звітність: глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери. *Економічний нобелівський вісник*. Дніпро, 2014. № 1. С. 270-279.
6. Куцик П.О. Сучасне трактування, склад і особливості формування управлінської звітності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку»*. 2014. № 797. С. 248-254.
7. Ложкина С.Л. Концепция формирования управленческой учетно-аналитической системы на основе информационной платформы МСФО : дис. ... доктора экон. наук : 08.00.12 / ФГБОУ ВПО «ГУ – УНПК». Орел, 2014. 399 с.
8. Любимов М.О. Формування управлінської звітності підприємств (на прикладі харчової промисловості) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : 08.00.09 / Одес. нац. экон. ун-т. Одеса, 2012. 20 с.
9. Матюха М.М. Організаційні підходи формування управлінської звітності. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2012. Вип. 9 (13). Ч. 2. С. 354-362.
10. Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І., Воскресенська Т.І. Управлінський облік : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 340 с.
11. Пилипенко Л. М. Розвиток концепцій побудови системи публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки : монографія Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 336 с.
12. Писаренко Т.М. Послідовність впровадження управлінської звітності на промисловому підприємстві. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 1(2). С. 226–232.
13. Садовська І.Б., Нагірська К.Є. Критерії оцінки якості управлінської звітності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 3. С. 899-904.
14. Семенишена Н.В., Бунда М.І. Ключові показники діяльності підприємств та їх використання в управлінській звітності. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит в управлінні економічними процесами в світовій і національній економіці: сучасний стан та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (11 грудня 2015 р., ПДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна). Тернопіль : Крок, 2015. С. 21–24.
15. Семенишена Н., Сторож Д. Аналітичне обґрунтування управлінських рішень за даними звітності. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку : зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.* (25 листопада 2015р., ЛНТУ, Луцьк, Україна). Тернопіль : Крок, 2015. С. 86–90.
16. Семенишена Н.В. Комунікативна та інформаційно-аналітична функції бухгалтерської звітності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис... канд. экон. наук : 08.00.09 ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. Київ, 2008. 21 с.
17. Семенишена Н.В. Формування управлінської звітності інституційних одиниць за центрами відповідальності. *Облік, Економіка, Менеджмент: наукові нотатки*. 2016. Випуск 1 (9). Частина 2. С. 105–113.
18. Чижевська Л.В., Кулікова Н.Т. Організаційні засади системи управлінської звітності промислового підприємства. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2014. Т. 19. Вип. 2/6. С. 125–129.
19. Шепель Т.П. Роль і місце управлінської звітності в підвищенні ефективності функціонування підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 16. С. 31-34.
20. Ясінська А.І., Демків Н.І. Методика формування управлінської звітності підприємства. *Вісник*

Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». Львів, 2017. № 862. С. 305–312.

Статтю отримано: 14.04.2020 / Рецензування 02.06.2020 / Прийнято до друку: 20.06.2020

Liubomyr Pylypenko

Sc.D. (in Economics), Professor
Department of Accounting and Analysis
Lviv Polytechnic National University
Lviv, Ukraine

E-mail: liubomyr.m.pylypenko@lpnu.ua

ORCID: 0000-0003-4306-7531

Olena Tyvonchuk

Ph.D. (in Economics), Associate Professor
Department of Accounting and Analysis
Lviv Polytechnic National University
Lviv, Ukraine

E-mail: olena.i.tyvonchuk@lpnu.ua

ORCID: 0000-0001-5524-6516

DEVELOPING THE METHODS OF MANAGEMENT ACCOUNTING REPORTS FORMATION IN THE SYSTEM OF CORPORATE GOVERNANCE

Abstract

Introduction. The effectiveness of governance largely depends on the quality of its information support. Financial reporting due to the shortcomings of its methodology and limitations of completeness is unable to meet the information needs of managers. This problem is even more acute in corporate structures with multi-level management systems and multifaceted information needs of managers, which highlights the necessity for the development and implementation of management reporting systems.

Methods. Methods of comparison, analysis, generalization, analogy, and classification are used in the course of research.

Results. It is established that the management reporting of corporations should perform at least two functions – to be a tool for providing information to managers and a means of controlling the corporate performance and budget execution. The classification of management reporting was elaborated in order to study its essence. The list of characteristics of management reporting as well as qualitative criteria of disclosed information was defined. The key differences between management reporting and general purpose financial reporting were outlined. Approaches to the formation of management reporting and its content were analysed. It is defined that this reporting should be formed by segments and types of activity for each responsibility center. The stages of formation of management reporting and stages of its implementation in corporate entities were substantiated. The main criteria for the assessment of management reporting effectiveness were indicated.

Discussion. Prospects for further research on this topic are related to the development and improvement of specific forms of management reports.

Keywords: management reporting, corporate governance, types of reporting, reporting criteria, reporting format.

References

1. Voronko, R.M. (2016). Upravlinska zvitnist v systemi vnutrishnoho kontroliu [Management reporting in the system of internal control]. *The Institute of Accounting, Control and Analysis in the Globalization Circumstances*, 3, 85-96. [in Ukr.]
2. Hevlych, L.L., & Hevlych, I.H. (2020). Finansova ta upravlinska zvitnist vitchyznianykh pidpriemstv [Financial and management reporting of domestic enterprises]. *Economics and organization of management*, 1 (37), 49-59. [in Ukr.]
3. Zagorodniy, A.G., Vozniuk, H.L., Partyn, H.O., & Pylypenko, L.M. (2012). *Accounting and Auditing: Glossary* (2nd ed., repr. and ext.) Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House; PE NVF "Biarp". [in Ukr.]

4. Korol, S.Ia. (2014). Upravlinska zvitnist: sutnist i alhorytm formuvannia [Management reporting: the essence and algorithm of formation]. *Business Inform*, 7, 325-331. [in Ukr.]
5. Kuznetsova, S.A. (2014). Intehrovana upravlinska zvitnist: hlobalni vyklyky ta lokalni rishennia v epokhu noosfery [Integrated Management Reporting: Global Challenges and Local Solutions in the Noosphere Age]. *Nobel Economic Herald*, 1, 270-279. [in Ukr.]
6. Kutsyk, P.O. (2014). Suchasne traktuvannia, sklad i osoblyvosti formuvannia upravlinskoï zvitnosti pidpriemstva [Modern Interpretation, Composition and Features of Enterprise Managerial Reporting Formation]. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. "Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development"*, 797, 248-254. [in Ukr.]
7. Lozhkyna, S.L. (2014). *Kontseptsyia formyrovannia upravlencheskoï uchetho-analytycheskoï systemy na osnove informatsyonnoi platformy MSFO* [The Concept of Forming a Management Accounting and Analytical System Based on the IFRS Information Platform] (Doctor of Econ. Sciences dissertation). FHBOUTPO «Hosudarstvennyi unyversytet - uchebno-nauchno-proizvodstvennyi kompleks», Orel, Russia. [in Russ.]
8. Liubymov, M.O. (2012). *Formuvannia upravlinskoï zvitnosti pidpriemstv (na prykladi kharchovoi promyslovosti)* [The formation of managerial reporting of enterprises (on the example of food industry)] (Candidate of Econ. Science dissertation abstract). Odessa National Economic University, Odessa, Ukraine. [in Ukr.]
9. Matiukha, M.M. (2012). Orhanizatsiini pidkhody formuvannia upravlinskoï zvitnosti [Organizational approaches to the formation of management reporting]. *Economic sciences. Accounting and Finance Series*, 9 (13), 354-362. [in Ukr.]
10. Partyn, H.O., Zagorodnyi, A.G., Yasinska, A.I., & Voskresenska, T.I. (2017). *Upravlinskyi oblik* [Managerial Accounting]. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House. [in Ukr.]
11. Pylypenko, L.M. (2016). *Rozvytok kontseptsii pobudovy systemy publichnoï zvitnosti korporatsii v umovakh postindustrialnoi ekonomiky* [Development of the Concepts of Corporate Reporting System Formation in Post-industrial Economy]. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House. [in Ukr.]
12. Pysarenko, T.M. (2013). Poslidovnist vprovadzhennia upravlinskoï zvitnosti na promyslovomu pidpriemstvi [The Sequence of Implementation of Management Reporting in an Industrial Enterprise]. *Collection of scientific works of Tavriya State Agrotechnological University (economic sciences)*, 1(2), 226-232. [in Ukr.]
13. Sadovska, I.B., & Nahirska, K.Ie. (2015). Kryterii otsinky yakosti upravlinskoï zvitnosti [Evaluation Criteria for Management Reporting Quality]. *Global and national economic problems*, 3, 899-904. [in Ukr.]
14. Semenushena, N.V., & Bunda M.I. (2015). Kliuchovi pokaznyky diialnosti pidpriemstv ta yikh vykorystannia v upravlinskii zvitnosti. *Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt v upravlinni ekonomichnymy protsesamy v svitovii i natsionalnii ekonomitsi: suchasnyi stan ta perspektyvy* : materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (11 hrudnia 2015 r., PDATU, Kamianets-Podilskyi, Ukraina). Ternopil : Krok, 2015. S. 21-24. [in Ukr.]
15. Semenushena, N. & Storozh, D. Analitichne obgruntuvannia upravlinskykh rishen za danymy zvitnosti. *Bukhhalterskyi oblik, kontrol ta analiz v umovakh instytutsionalnykh zmin ta staloho ekonomichnoho rozvytku* : zb. nauk. prats mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. (25 lystopada 2015r., LNTU, Lutsk, Ukraina). Ternopil : Krok, 2015. S. 86-90.
16. Semenushena, N.V. (2008). *Komunikatyvna ta informacijno-analytychna funkcii' buhgalters'koï zvitnosti sil'skogospodars'kyh pidpriemstv* : avtoref. dys... kand. ekon. nauk : 08.00.09 [Communication and information-analytical functions to accounting reporting of agricultural enterprises]. NSC «In-t agrar. Ekonomiky» UAAN. Kyiv. [in Ukr.]
17. Semenushena, N.V. Formuvannia upravlinskoï zvitnosti instytutsiinykh odynyts za tsentramy vidpovidalnosti. *Oblik, Ekonomika, Menedzhment: naukovi notatky*. 2016. Vypusk 1 (9). Chastyna 2. S. 105-113
18. Chyzhevska, L.V. & Kulikova, N.T. (2014). Orhanizatsiini zasady systemy upravlinskoï zvitnosti promyslovoho pidpriemstva [Organizational Framework of Management Reporting System of Industrial Enterprises]. *Odessa National University Herald. Series Economy*, v. 19, 2/6, 125-129. [in Ukr.]
19. Shepel, T.P. (2018). Rol i mistse upravlinskoï zvitnosti v pidvyshchenni efektyvnosti funktsionuvannia pidpriemstv [The Role and Place of Managerial Reporting in Improving the Efficiency of Enterprises]. *Investments: practice and experience*, 16, 31-34. [in Ukr.]
20. Iasinska, A.I., & Demkiv, N.I. (2017). Metodyka formuvannia upravlinskoï zvitnosti pidpriemstva [Methods of Creating Managerial Reporting at Enterprise]. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. "Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development"*, 862, 305-312. [in Ukr.]

Received: 04.14.2020 / Review 06.02.2020 / Accepted 06.20.2020